

מסורת הש"ס

(א) גירסת הערוך מסתרינן ועי' גמ' פ"ז טז. חלף לטורין (ט) זכרות ת. תענית כד: (א) [תוספתא דשבת פט"ז, ד] [נ] פריש' נכמיות לו. ד"ה דקאלין (א) [תוספתא פ"א, ו] [תוס' פ"א, א] כדורית מנ: (א) [תנינא ד.]. (ח) [תוס' דשבת פט"ז, ט] רש"ל מ"י, י בס"א: ומקני, ו (בכרית ג:). (ט) [רש"ל, ט] רש"ל מ"י, ו ועי' רש"י שנת קל"ה: (ט) [ועי' תוס' קדושין א: ד"ה הוילן, ע] כ"ה דפד"ר.

תורה אור השלם

1. שמר פתאים יי דלוחי ולי דהושע.
2. ויהי בחצי הלילה ויין הכה כל בבזר בארץ מצרים מבזר פרעה הישב על ספא עד בבזר השבי אשר בבית הבור וכל בבזר ברחמיה: שמואל יב כט
3. המול ימול יליד ביתך ומקנת כסףך ויהיה בריתך בבשרכם לברית עולם: בראשית יז יג
4. ועל זכר אשר לא ימול את בשר ערלתו ובכרתה תכַּסּף והוא מעמיה את בריתי הער: בראשית יז יד

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה יומא דשומא יום שבת: (ב) ד"ה קטני מיהא וכו' לישנא אחרינא גרסי' תניא דמסייעא ליה לרב הווא טומטוס:

מוסף רש"י

לא נשבה להם רוח צפונית. ולא היה להם יום נוח דלמול (ירושע) ה (ב). ודקארי לה מאי קארי לה. מי ששבי תשועה זו צינת המדרש מה עלתה על רוחו (בכורות ד.). טומטוס שקדיש קדושי קדושי. לחומת וזריכה גט שמה זכר הוא (בכורות זב.). נתקדש קדושי קדושי. זה שקדשו אסור בקדושתו של טומטוס כגון כלמו ובחלותו, דשמה נקבה הוא (שם). כשבשיצו ניכרות מבחין. אלא שהגד טמון דהא דהא זכר הוא (תנינא ד.).

רוח צפוני. נוחה לא חמה ולא כוננת וחמה וזרחת: לא נשבה להם רוח צפוני. ציוס ולא זרחה חמה עליהם: אינעיס אימא משום דנופסי היו. ממעשה העגל ולא היו ראוין לאור נוגה: ואינעיס אימא. משום הכי לא נשבה כי היכי דלא ניכדור ענני כבוד שהיו מקיפין ולא היתה חמה יכולה ליכנס: יומא דעינא. יום המעון: יומא דשומא. (א) שרוב דרומית מנשבת והיא קשה מכל ההגות חלות לילה רוח צפונות מנשבת וכיון דחלות הלילה עת רצון הואי למכת בכורות הואי נמי עת רצון לרוח צפונות ואין לך יום שרוב צפונות אין מנשבת זו בחצי הלילה. וזה היה סימן לדוד כנור תלוי לו למעלה ממטתו ונקבע^א כלפי פסון כיון שהגיע חלות לילה רוח צפונות מנשבת זו ומננן מאליו והוא נעור. והאי דנקט הכא ארבעים שנה לומר לך שאפילו אותן מ' שנה דנופסי היו ולא נשבה להו צימס נשבה להו צחלות לילה משום דעת רצון הוא: משוך. מהול שנתמכה ערלתו וכסתה את העטרה: הא לריק קטני. מדרבנן מדרבנן קטני משוך הרי זה ערל: שסכנה היא לו. שמה יעשה כרות שפכה: צימי בן כווינא. שמשכוס עובדי כוכבים בלזוס כדרך ביתר וגברה יד בן כווינא ונלחם בהם ונלחם ומלך על ישראל שתי שנים ומחלה וחזרו ומלו צימיו: הוא סכר. ההוא דלומיז לעיל לרב הווא מרישא סכר מדנקבי לה רבנן לימוד^א למילתיהו מדאורייתא אלמא מדאורייתא הוא: ה"ג מסייבי טומטוס אינו אוכל בתרומה כו' ובספא גרס קטני מיהא משוך סיוכתא דרב הווא סיוכתא: טומטוס אינו אוכל בתרומה. שמה אס היא נקדע ימלא זכר וזרי הוא ערל: נשוי ועציו. לקמן מפרש נשים לטומטוס מנא ליה: אנדרוגיטוס. מהול מותר לאכול בתרומה ממה נפשך בין שהוא איש בין שהוא אשה בין שהוא צריה בפני עצמה זרעו של כהן הוא: ואין אוכל בקדשים. בקדשי קדשים קמיייר כגון חטאת ואשם ושירי מנחות שאין נאכלין אלא לזכרי כהונה זה ספק אשה הוא: טומטוס אינו אוכל. לקמן מפרש אמאי הדר נקט ליה: קטני מיהא משוך אוכל. אלמא לא גזר עליה תיובתא דרב הווא דאמר מדכריהו גזר עליה תיובתא. לישנא אחרינא גרסי' (א) [לימאן] מסייע ליה (א) [לרב הווא] טומטוס אינו אוכל כו' והאי אוכלין דמשוך ונולד מהול מדאורייתא קאמר וסייעתא דרב הווא וזו שמעתי והיא נראית עיקר מדקאמרין לקמן לימא כהנאי כו' מאי לאו צהא קא מיפלגי דמר סבר דאורייתא ומר סבר דרבנן אלמא ליהא למאן דמכשיר לגמרי: אי נימא דקדיש. שקדיש אשה ושמה זכר הוא

הערל פרק שמיני יבמות

עב.

משום דלא נשיב דהו רוח צפונית. בספרי אומר דנגנות של ישראל ספר הכתוב שלא עשו אלא פסח אחד בנ' שנה שהיו במדבר שלא מאינו שעשו פסח אלא בשנה שנייה ותימה וכי צמוד היו נמנעים ואי משום מילת זכרים שהיו מעבדים וחשיב גנות לפי שגרמו הם דבר זה והא כיון דלא אפשר לא היתה מעכבת דלאמר לעיל (דף ע"א). המול לו אומר רחמנא וכו' יקרב וגו' ואמר רבינו יצחק דעשו פסחים אצל לא עשו כתקנן אלא אחרים: ר"ל נשבה דהם רוח צפונית. פי' בפני עצמה אצל אין לפרש דלא נשבה כלל דהא אומר בסוף כל הגט (גיטין דף לא: וספ' ד' רוחות מנשבות בכל יום ורוח צפונות מנשבת עס כולן שאלמלא כן אין העולם פסחים: נזופין היו. אומר רבינו יצחק ממעשה מרגלים ולא כמו שפירש בקונטרס ממעשה העגל שהרי מלח להם הקצ"ה ואמר להם סלחתי שאחר כך נעשה משכן והשירה שכינתו ציניהם: ד"ל ניבדור ענני בבזר. לא משום דתקיפה נוחה היא וטוב לנחללים אלא שמפזרת העננים והעת יפה דלאמר (מגילה דף כח:). צינא שמעתמא צילותא כיומא דאסתתא וכתיב נמי (איוב לו) מלפון זהב יתסה זהב לשון אורה כמו המריקין זהב (זכריה ד) וכן פירש מנחם ואף לפי המדרש כן הוא דרשין (בב"ב דף ק"ה). שמואל הזהב לפי שמפזרת את העננים והשמים נעצרים והתצוה ציוקד ולכן הזהב צול: ומדרב"הם גזר עזיהם. והא דאמר בנגמר הדין (סנהדרין דף מד.) עין משוך צערלתו היה ומפיק ליה מקרא אסמכתא בעלמא מיהא אלו דאמר בפרק קמא דשבוט (דף יג.) דמשוך צערל בכרת היינו שלא מל כלל: מיתרבי ב'. דמשוך אוכל בתרומה אע"ג דלריק שימול מדרבנן מפני שגראה כערל לא אסרוהו בתרומה ולפי הספרים דגרסי לימא מסייע ליה ל"ל דמשמע ליה אוכל מן התורה אצל מדרבנן אסור כדמוכח (א) [ביריתא] דקטני צריך שימול: מבהוין. וא"ת אכתי יאריך מאכיל את אשתו דכיון דאינו בן ציהא לא הוי חופתו חופה כמו פחותה מצת ג' לעיל בפרק הצא על יבמתו (דף יג:). וי"ל דכיון דרצוי לקדע הוי צד חופה: אין

וקדושי קדושי קדושי קדושי קדושי קדושי. נפקדש קדושי קדושי. ונפקא מינה לאסתורי האי דקדשה בלחותו של טומטוס ובחמו שמה אשה הוא: לחומת. דזעין גט מיניה: לקולא מי אמרי. דניחוקה כזכר דהא ויאכל בת ישראל בתרומה: מוליד מאכיל. את אמו בתרומה דדייקין לה ויליד ביתו (ויקרא כג) צראי להוליד קמשמע לן: מאי טומטוס. דקטני בסיפא ערל גמור: מה טעם קאמר. סיפא לפרושי רישא אחא והכי קאמר מה טעם טומטוס אין אוכל מפני שהוא ספק ערל ואין אוכל לא בתרומה ולא בקדשים לימא כהנאי (משוך) (וגולד כשהוא מהול) וגר שנתגיר כשהוא מהול וקמן שעבר זמנו ושאר כל הנימולים לאיתווי מו שיש לו שתי ערלות אינו נימולין אלא ביום רבי אלעזר בר' שמעון אומר בזמנו אין

עין משפט
גר מצוה

י"א א ב מ"י פ"ז מהל' תרומות הלכה י טו"ד סימן קסב: ב ג מ"י שם הלכה יא: כא ד מ"י שם הלכה יד: בב ה ו מ"י שם הלכה יא: בג ז ח מ"י פ"ז מהלכות מעשה קרבן הלכה ט: בד ט מ"י פ"ד מהלכות אשיות הלכה יא סגג עשין מה טוש"ע אה"ע סימן מד סעיף ה: בה י מ"י פ"ז מהלכות תרומות הלכה יב טו"ד סימן שלח: בו כ מ"י פ"א מהל' מילה הלכה ז סגג עשין זו טוש"ע י"ד סי' קסב סעיף ג:

תוספות ישנים

השתא ספק ערל לא אכיל ודאי ערל מבעיא. וא"ת ולימא דרישא מיירי בודאי ערל וסיפא מיירי טומטוס ממש דהיינו ספק ערל וי"ל דה"ל לומר דרישא צערל ודאי דא"כ לא הוה קרי ליה טומטוס דא"ל דאגב סיפא נקטיה שאין דרך למתני רישא אגב סיפא אצל סיפא טומטוס ממש מי סיפא טומטוס אע"ג דטומטוס הוי ערל דהא: